מי השלוח — לך לך

וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה וְכוּ'. וְאִיתָא בַּזּוֹהַר (בראשית פ"ב.) אָמַר ר' יִצְחָק תָּא חֲזִי דִּבְגִין כָּךְ לָא פָּקִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַחְתֵּיהּ לְמִצְרַיִם אֶלָּא הוּא עַצְמוֹ מִגַּרְמֵיהּ נָחִית בְּגִין דְּלָא יְהֵא פִּתְחוֹן פֶּה לִבְנֵי עָלְמָא דְּאָמַר לֵיהּ כֵּן וּלְבָתַר אִצְטַעַר עַל אִתְּתֵיהּ. הָעִנְיָן בֵּאֵר כְּאאזמו"ר הָרַב הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ זללה"ה כִּי אַף שֶׁהָיָה מֻהַשי"ת מַה שֶּׁנָּסַע לְמִצְרַיִם, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהָיָה לוֹ סַבְלָנוּת מִזֶּה לֹא נֶאֱמַר לוֹ מַאֲמָר מְפֹרָשׁ, כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁמַּאֲמַר הַשי"ת הוּא מְפֹרָשׁ בּוֹקֵעַ כָּל הַמְּסָכִים וְאֵינוֹ מְחַיֵּב שׁוּם סַבְלָנוּת. וְכֵן הָיָה הָעִנְיָן בַּמְּרַגְּלִים שֶׁנֶּאֱמַר לְמֹשֶׁה (במדבר י"ג,ב') "שְׁלַח לְךָ", מִדַּעְתְּךָ, וּבֶאֱמֶת יְבָרֵר הַשי"ת שֶׁהַכֹּל הוּא לְטוֹבָה, אָכֵן כֵּיוָן שֶׁלִּפְנֵי תְּפִיסַת הָאָדָם לְפִי שָׁעָה אֵינוֹ רוֹאֶה הַטּוֹבָה אֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְיַחֵד דִּבּוּרוֹ.(תפארת החנוכי לך דף ט'.)

בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְאִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (תנחומא בהר א') מָכַרְתִּי אֶת כָּל הָעוֹלָם לְאַבְרָהָם אָבִינוּ וְלֹא הוֹנֵיתִי אוֹתוֹ וְחָזַר וְהִקְנָה אוֹתוֹ לִי. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר כְּבוֹד אזמו"ר זללה"ה מֵאַיִן הוּא הַסִּימָן שֶׁלֹּא הוֹנֵיתִי אוֹתוֹ וְהִקְנֵיתִי לוֹ אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, מִן חָזַר וְהִקְנָה אוֹתוֹ לִי, מֵאַחַר שֶׁנָּתַתִּי לוֹ כֹּחַ לְהַחְזִיר הַכֹּל לִי, מִזֶּה רְאָיָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ קִנְיָן בָּעוֹלָם, וְאָז כְּשֶׁמְּבָרֵר אֶת עַצְמוֹ כָּךְ רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה הוּא הַכֹּל בִּשְׁבִילוֹ וְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ לֹא נִבְרָא אֶלָּא לְצַוּוֹת לָזֶה.(תפארת יוסף שביעי של פסח ד"ה אשירה, כי תבוא ד"ה ובאת)

לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ. וּכְמוֹ שֶׁבֵּאֵר כְּבוֹד אזמו"ר הַגה"ק זללה"ה בְּשֵׁם תַּלְמִידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זצללה"ה לְאַחַר שֶׁהִבְטִיחַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זֹאת לְאַבְרָהָם אָבִינוּ נֶאֱמַר "וְהֶאֱמִין בַּה' וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה", וְהִקְשׁוּ מַה חִדּוּשׁ הוּא שֶׁהֶאֱמִין מֵאַחַר שֶׁבֵּן שָׁלֹשׁ שָׁנִים הִכִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ. אָכֵן, יַעַן שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם לֹא בָּא לְהַכָּרָה זוֹ רַק עַל יְדֵי חֲקִירָה, הֵבִין שֶׁהַשי"ת הוּא בַּעַל הָעוֹלָם וּמַנְהִיגוֹ. וּמִצַּד תְּפִיסָתוֹ רָאָה שֶׁאַבְרָם אֵינוֹ מוֹלִיד, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַאי דַּעְתָּךְ דְּקָאֵי צָדֵק בַּמַּעֲרָב מַהְדַּרְנָא וּמוֹקֵימְנָא לֵיהּ בַּמִּזְרָח כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּשַׁ"ס (שבת קנ"ו.), וּבְאֹם אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָיָה מְחַשֵּׁב לְעַצְמוֹ אָז אֵיזֶה כֹּחַ, הָיָה מָקוֹם לוֹ לוֹמַר אֶחָד מִשְּׁנֵי דְּבָרִים, אוֹ שֶׁלֹּא לְהַאֲמִין יַעַן שֶׁבִּתְפִיסָתוֹ רוֹאֶה הֵיפֶךְ מִזֶּה, אוֹ הָיָה יָכוֹל לוֹמַר מַה שֶּׁאֲנִי רוֹאֶה עַתָּה בִּתְפִיסָתִי גַּם כֵּן אֵינוֹ אֱמֶת, אוֹ מַה שֶּׁחָקַרְתִּי בִּתְפִיסָתִי מִי הוּא בַּעַל הַבִּירָה עַד שֶׁבָּאתִי לְהַכָּרָה זוֹ שֶׁהַשי"ת הוּא בַּעַל הַבִּירָה, גַּם זֶה ח"ו אֵינוֹ אֱמֶת. וּמִזֶּה שֶׁהֶאֱמִין בַּה' בְּהַבְטָחָה זוֹ מוּכָח שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם לֹא חָשַׁב לְעַצְמוֹ מִכָּל עֲבוֹדָתוֹ שׁוּם כֹּחַ, וְאַף שֶׁלֹּא הֵבִין בִּתְפִיסָתוֹ אֵיךְ יִתְקַיְּמוּ הַבְטָחָה זֹאת, אֲבָל הֶאֱמִין שֶׁבְּכֹחוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּרֵגַע אֶחָד לִתֵּן לוֹ תְּפִיסָה אַחֶרֶת, שֶׁיַּכִּיר בִּתְפִיסָתוֹ שֶׁיּוּכַל לְהוֹלִיד. וְזֶה שֶׁהֶאֱמִין בַּה' וְלֹא חָשַׁב לְעַצְמוֹ שׁוּם כֹּחַ וְהִתְבַּטֵּל כָּל תְּפִיסָתוֹ לְהַשי"ת, חָשַׁב לוֹ לִצְדָקָה שֶׁעָשָׂהוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צִנּוֹר שֶׁיִּהְיֶה שְׁבִיל שֶׁכָּל הַהַשְׁפָּעוֹת יֵלְכוּ דֶּרֶךְ זֶה.(תפארת יוסף סנהדרין ק"ח: ד"ה אמר ב')

בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם. וְאאמו"ר הַגה"ק זללה"ה אָמַר שֶׁמִּזְּרִיזוּתָא דְּאַבְרָהָם נוּכַל לְשַׁעֵר כַּמָּה גָּדְלָה שִׂמְחָתוֹ בְּשָׁעָה שֶׁקִּיֵּם זוֹ הַמִּצְוָה שֶׁהָיְתָה רִאשׁוֹנָה אֶצְלוֹ, כִּי כָּל הַשְּׂמָחוֹת מִסְתַּעֲפִין מִשִּׂמְחָה זוֹ שֶׁזּוֹ הַמִּצְוָה מְרַמֵּז עַל שִׂמְחָה, שֶׁכֵּן אָמְרוּ בַּשַּׁ"ס (שבת ק"ל.) שֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם זוֹ הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה.(בית יעקב בראשית וירא א', ב')